

בית נחמן

מוצאי שבת ויקהל פקודי, כ"ו באדר תשפ"ג

בית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח"
רחוב הרב עוזיאל 43 ב"ב.

בשעה 21:30

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז שליט"א

ניתן לשמוע
בשידור ישיר את
שיעורו של מרן שליט"א
בערוץ קול ברמה.
או בליקו בית נחמן:
079-9270505

נושאי השיעור:

- א. מהלכות ברכת האילנות (א-ה). ב. ברכת "שהחיינו" בבדיקת חמץ (אות וואות יא). ג. "משחת שינים" ו"אודם" כשר לפסח (אות ז). ד. מה פירוש "אמצעה של חצר אינו צריך בדיקה" (פ-ט). ה. על אף שמנקים את הבית טוב, צריך בדיקה (אות י). ו. מכירת חמץ (אות יב). ז. קניית ואכילת חמץ במוצאי החג (ג-יד). ח. הגהות בנוסח ההגדה (טו-טז). ט. קופת החסד "תמכין דאורייתא" (אות כ). י. ליל הסדר לילה מיוחד (אות כא). יא. הרה"צ הגאון רבי אברהם מיימון זצ"ל (כב-כג). יב. די להפגנות וצפייה לגאולה השלמה (אות כד).

ברכת האילנות על פירות מורכבים

ג. על פירות מורכבים אין לברך עליהם. אבל על תפוזים יכולים לברך, משום שהתפוזים האלה לא בטוח שהם מורכבים. יש סברא של החזון איש (כלאים סי' ב' אות ט') שכל פירות הדר זה סוג אחד, הם לא נקראים מורכבים. לפי דעתו אפשר לכתחילה להרכיב חושחש עם תפוז, וזה בסדר גמור.

לברך ברכת האילנות כאשר הפרחים נפלו אך הפירות עדיין לא גדלו

ד. אם הפרחים נפלו והפירות לא גדלו, הרב ע"ה סובר (חזון עובדיה פסח עמי כ"ז) שאי אפשר לברך על זה ברכת האילנות, כי הפרחים כבר נפלו. והרב משה לוי ע"ה אומר (ברכת ה'ח"ד עמ' ש"ח) שאפשר לברך, כי ככה משמעות לשון מרן שאמר: "אחר שגדלו הפירות לא יברך עוד". הוא לא אמר "אחרי שנפלו הפרחים", ומשמע שכל זמן שלא גדלו הפירות אפשר לברך. הרב עובדיה ע"ה מסתמך על ספר האשכול (עמ' ס"ח), אבל האשכול הזה יש עליו סיפורים שלמים³, יש "אשכול" אחר מהדורת אלבק, ולא די שהוא הוציא ספר האשכול מכתב יד, אלא הוא נטפל על האשכול הראשון אחרי פטירתו. (מי יכול לדון אחרי פטירתו?!). ואמר שהספר הזה הוא לא ישר ולא אמתי. ובאשכול ההוא לא נמצאים הלכות ברכת האילנות, ככה שאי אפשר להסתמך הרבה על ספר האשכול הראשון⁴, [וגם הוא סברא יחידה בדין זה]. לכן מן הדין אפשר לברך על אילן שנפלו הפרחים ולא גדלו הפירות. מרן כתב "אם גדלו הפירות", אבל אם לא גדלו הפירות אתה יכול לברך.

זהירות מגזל

ה. יש כאלה עושים "הידור". אחרי שמברכים, לוקחים כמה פרחים קטנטנים - לא ניכר בהם שהם תפוזים - בבת אחת. אתה לוקח מאה תפוזים! אתה הורג את בעל השדה! הוא מחכה שיצאו לו תפוזים יפים, ואתה נוטל לו אותם. זה אסור. כל פרץ קטן, זה תפוז

3. ספר האשכול מיוחס לרבנו אברהם בר יצחק אב בית דין. יש שנים הראב"ד, הם מטעים. יש הראב"ד - הרי"א אב"ד, ויש הראב"ד - רבי אברהם בר דוד. שניהם אברהם, חתן וחותן. החותן שמו רבי אברהם אב בית דין, ואילו חתנו נקרא רבי אברהם בר דוד. ולמה אנשים קראו לראשון הראב"ד? הכוונה הרי"א אב בית דין. והיה לו ספר האשכול בכתב יד מאות שנים, רק לפני מאה וחמשים שנה הרב צבי אורבך הוציא אותו מכתב יד, ועשה לו הגהות בשם "נחל אשכול". אבל הרבה רעיערו על הספר, אמרו אתה לקחת מהראשונים מכאן ומכאן וחיברת מהם ספר. אחר כך מצאו ספר האשכול מהדורת אלבק. זה היה יהודי אחד ממשפחת אלבק שהיה ירא שמים, ואשתו גם כן יודעת ללמוד, קראו לה 'פליאה אלבק', והוא שמו 'חונן אלבק'. והוא גם הוציא משניות עם פירושים משלו, כמה פעמים אומר פירושים על פי הפשט של המשנה. ומביא אותו קהתי בספרו על המשניות.

4. הרב זיון מידי פעם בספרו המועדים בהלכה, אומר: מכאן ראייה שספר האשכול של אורבך הוא בסדר. כי איך ידע מחבר הספר שיש סברא כזו בראשונים והוא כותב אותה? שמע מינה שזה נכון. ואבא אומר שהוא היה אדם ירא שמים, אדם צדיק, אדם קדוש. לא נחשוד אותו בזיוף. (יש לו מכתב שנדפס בשו"ת איש מצליח ח"ב חאו"ח סי' ט').

"מלך גואל ומושיע"

א. שבוע טוב ומבורך. הפיטו הזה "מלך גואל ומושיע, א-ל נערץ בסוד קדושים" הוא שיר יפה שחיבר אותו רבי משה חוצני מחכמי בבל. ויש גם את רבי ששון מרדכי, שהוא היה בקי מאד בתנ"ך. השירים שלו כולם מיוסדים על פסוקים, נדיר למצא במאות השנים האחרונות חכמים כאלה. יש לו שיר לראש השנה ("שום תשים עליך מלך"), כל המשפטים מסתיימים: "המלך", "המלך", "המלך". וכל המלך יש לה מקור. נסינו למצוא מקור לכולם, חוץ משלשה-ארבעה שלא מצאנו בדיוק.

ברכת האילנות בעיר וסביבותיה

ב. חדש ניסן זה חודש מיוחד במינו, והמצוה הראשונה שהיא שייכת לניסן, היא לברך ברכת האילנות. יש מי שאמר שמצוה לצאת מחוץ לעיר לברך ברכת האילנות. אמר את זה חכם גדול - רבי חיים פלאגי (שו"ת לב חיים ח"ב סי' מ"ה). וזה ע"פ הרמב"ם שכתב (פ"י מהלכות ברכות ה"ג) "היוצא לשדות או לגנות ביומי ניסן". מה זה היוצא לשדות? יוצא מהעיר. "ולגנות" - בזמנו גנות יש רק מסביב לעיר, בבתים אין גנות. איזו עניית היתה אז. היום אנחנו יודעים שיש גנות כמעט בכל בית. (כשאני באתי עולה חדש, התפלאתי: מה זה? המדינה שלנו כולה גינות... גינה ועוד גינה ועוד גינה). וא"כ "גנות" אפשר גם בעיר. ומה שהרמב"ם כתב "היוצא" לקח לשון הגמרא. בגמרא (ברכות דף מ"ג ע"ב) כתוב "האי מאן דנפיק" דנפיק מהבית. לא מוכרח להיות נפיק מהעיר. מאן דכר שמיה מהעיר? הרב פרי האדמה (על הרמב"ם שם) אמר שמשלשון הרמב"ם שכתב "היוצא לגינות" משמע אפילו נטועים בתוך חצר. ורבי חיים פלאגי אמר לא, מלשון "היוצא לגנות" זה רק מחוץ לעיר. אבל באמת אין ראייה לא מזה ולא מזה. הרמב"ם כתב לשון הגמרא, בגמרא כתוב "האי מאן דנפיק" דנפיק פירושה היוצא, ויש גנות גם בתוך העיר. וכן דעת הרב עובדיה ע"ה בספרו (חזון עובדיה פסח עמי י"ב). והוא אומר שאם אתה הולך מחוץ לעיר, חבל על הזמן שלך [זה ביטול תורה]¹. לכן מאז ומתמיד נהגנו לברך על אילנות בתוך העיר. ויותר מזה, ככה מעיד רבי חיים פלאגי (מועד לכל חי סי' א' אות ז') שרבי קושטא (בזמנו קושטא היתה עיר מלאה חכמים) נוהגים להקל לברך בתוך העיר, ושכך נהג הגאון בעל חקרי לב². אין אחר המנהג כלום. הרב עובדיה כותב בחזון עובדיה שרבי חיים פלאגי "תבריה לגזיזה", כאילו חזר בו. אבל הוא לא חזר בו, דעתו מאז ועד עתה שכדאי לצאת מחוץ לעיר. אבל אחרי שהוא העיד שגדולי עולם נהגו לברך בעיר, אז לא צריכים יותר מזה. יש לנו כאן אילנות בבית של הגבאי שלנו, או בבית הכנסת "אליהו הנביא", רק צריך לבדוק אם יש שם אילנות שעשו פרחים, ועדיין לא גדלו הפירות.

1. הרב ע"ה לא היה מבזבז אף דקה. פשוטו כמשמעו. הרב היה חייב לעשות כל יום התעמלות במכשיר מסוים שהוא הולך והולך (זה כאילו אתה הולך, אבל אתה לא הולך, אלא המכשיר מסתובב ומסתובב). אבל הזמן שהוא עושה, לוקח לו חצי שעה. בחצי שעה הזאת הוא לומד את כל מסכת אבות בעל פה! אסור לאבד אף רגע. חכם כזה תגיד לו ללכת לברך מחוץ לעיר? בשביל מה? חסר אילנות בעיר?! לא חסר.
2. זה סבו, רבי יוסף [רפאל] חזן. "חקרי לב" [חקרי רומז]: ק' זה קדוש, ח' ז' זה "חזן רבי יוסף". [ובהקדמה כתב המחבר: "חקרי לב" גימטריא "יוסף בן אדון אבי חיים"]. היה ראשון לציון אחרי רבי יום טוב אלגאזי [ועוד רבנים נ"ע].

דברי התורה בעלון יהיו לרפואת מרת שולמית ברכה טובה תחילת בת הרבנית אסתר (חיה) לויזה ע"ה.

לע"נ אבי הישיבה הרה"צ רבי בנימין הכהן בן מברכה זצ"ל.

נוצוב גרפי: 050-2738858

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
18:18	19:30	20:11
18:35	19:32	20:09
18:24	19:32	20:08
18:35	19:31	20:08

לעיתיד. בעוד חודשיים שלשה יהיה תפוז יפה.⁵

יביא פרי חדש (שסק וכיו"ב), לחוש לפרי חדש

1. אנחנו נוהגים לתחילה לברך בליל הבדיקה על פרי חדש, כי הגאון בעל פרי חדש (סי' תל"ב) אמר שמצוה לברך שהיינו בליל הבדיקה על הבדיקה עצמה. אבל על הבדיקה אי אפשר לברך שהיינו, כי יש בזה מחלוקת בין הראשונים, וספק ברכות להקל. אבל להביא פרי חדש ולברך עליו, ולכוון גם על הבדיקה זה בסדר גמור. השסק⁶ הזה מופיע ממש סמוך ל"ג בניסן, פעם הלכתי ב"ג בניסן בבוקר לקנות שסק - אין שסק. הלכתי בצהריים - אין שסק. הלכתי בערב אחרי ערבית - יש שסק! ברוך הבא... השסק הזה כתוב בגמרא במציעא (דף ס' ע"א)⁷. זה השסק שלנו ואפשר לברך עליו שהיינו בליל ערב חג. ומצאתי לזה רמז, בגמ' במציעא שם כתוב "לא יחלק אדם קליות ואגוזים לתינוקות מפני שהוא מרגילם לבא אצל", וזה פוגע בחנויות אחרות⁸. הילדים יאמרו: "החנויות הזאת טובה, נותן לנו קליות, נותן לנו במבה, נותן לנו אגוזים בחינם, אחרים לא נותנים", וילכו רק אליו. לכן אל תעשו ככה. "וחכמים אומרים זכור לטוב" - מותר לעשות כדבר הזה. למה? הגמרא אומרת: "דאמר ליה אנא מפליגא אמגוזי, ואת פליג יסיק" - אני מחלק להם אגוזים, ואתה תחלק להם שסק. וזה רמז על שני הלילות האלה, בליל פסח נותנים אגוזים לתינוקות, מחלקים קליות ואגוזים. (פסחים דף ק"ט ע"א). ושסק בערב פסח, עם הבדיקה מביאים שסק... אבל מי שמביא שסק צריך לדעת שני דברים. דבר ראשון, שהוא בלבד יאכל ואחרים לא יאכלו (או שיאכלו לפני כן). דבר שני, גם הוא לא יאכל שיעור ברכה אחרונה. כי אם הוא יעשה אחר כך ברכה אחרונה, ואחר כך יעשה בדיקה, זה כאילו דבר חדש. אלא יאכל מעט, יברך עליו בורא פרי העץ ושהיינו, ויכוון על הבדיקה, [ויברך מיד "על ביעור חמץ" ויתחיל לבדוק]. וזה בתנאי שיכין את הנר של הבדיקה ואת השעוה והנוצה וכל הדברים האלה לפני כן.

לקחת "משחת שינים" ו"אודם" כשר לפסח

2. משחת שינים - יש מקלים לקחת משחת שינים של כל השנה, כי הם אומרים שזה נפסל מאכילת הכלב. אבל למזלנו - אולי לצערנו, איני יודע... - במשחת שינים של היום יש בה טעם יפה מאד. לכן אם יש בה חשש חמץ, לא כדאי להשתמש בה. כדאי לקחת משחת שינים כשרה לפסח. ככה דעת הפרי מגדים (סי' תמ"ב באשל אברהם אות ד') שאפילו אם היא נפסלה מכלב, בכל זאת יש להחמיר. (עיי' בס' ה' נסי ח"ב חלק השו"ת סי' ה'). הפרי מגדים לא שוה כמה.

3. יש היום בישראל תפוזים גדולים מאד. ישראל ברוך ה' נותנת פירות שאין כמוהם בעולם. נותנת ענבניות גדולות, נותנת תפוזים גדולים, ואנשים לא יודעים להעריך את המתנה הזאת. פעם רבי חיים חוריי"ע הביאו לו אבוקדו. אמר מה זה? אמרו לו: זה פרי של ארץ ישראל. והוא היה אז בארץ ישראל, אבל הוא לא ראה את זה עד עכשיו. אמר "לא יכליך יא ארץ" - ה' לא יחריב אותך ארץ ישראל. טעם ממנו קצת, ואמר בלבו: איזה טעם זה? אבל הוא לא רצה להגיד שזה לא טעים, אז הוא החביא אותו מתחת השעוונית... אבל הוא טעים מאד, אם תיקח לו קצת מלח וקצת לימון, אין כמוהו. רבי מרדכי שרעבי אומר שהאבוקדו מאה אחוז בריאות! לכן מי שהאבוקדו מוזיק לו, למשל אדם שיש לו אשלגן גבוה ואבוקדו לא טוב בשבילו, יקח מעט בשעה שהוא יוצא חדש לשוק. ומי שאין לו בעיה של אשלגן, שיקח לבריאות, וידע את הברכה של ארץ ישראל. "לא תחסר כל בה" (ברעים ח' ט). היא מקבלת את כל הפירות והירקות. יש בה 3500 פירות וירקות, [ומהם] שאינם נמצאים לא בצרפת ולא באנגליה וגם לא בארצות הברית.

4. שאלתי באמריקה, אמרו אין לנו שסק, לא מכירים שסק, נמצא רק בדמשק... במלחמת כיפור אמרו: "אכלנו שסק בשערייך דמשק"... זה חרוז יפה. אז בדמשק יש שסק, בתונס יש שסק, ובישראל יש שסק.

5. רש"י פירש שם (ד"ה יססק) שהשסק זה שיזפים. כתב את זה בצרפתית: "פרונש", ו"פרונש" זה שיזפים. אבל זה לא בדיוק, השיזפים נקראים תמיד שיזפים, אלא זה שסק.

6. אבא אמר לי [בילדותי]: אז מה אם הוא ירגיל אותם? אמרת לו: אם ילכו ברחוב, אולי יבוא להם איזה כלב או אוטו... אמר לי: אוטו לא היה בזמן הגמרא, ואם בשביל כלבים, רש"י היה מפרש את זה. אלא הכוונה מרגילים לבא אצל, וממילא הוא פוגע בפרנסה של חנויות אחרות.

שקלים? שוה וחצי! לכן לקחת משחת שינים כשר לפסח. וככה כל דבר שאדם מכניס אותו לפה, אפילו "אודם". האשה עושה אודם בשביל שתיראה "אודם פטדה וברקת" (שמות כ"ח י"א)... שלא תשתמש באודם של כל השנה, אלא באודם שהוא כשר לפסח. על פי פרי מגדים כך הדין. אנשים לא רוצים לשמוע? שלא ישמעו. אני מדבר בשביל אדם אחד שישמע, ולו בשביל הבית שלי, ולו בשביל המשפחה שלי. "השומע ישמע והחוללים יחדלו" (נ"פ יחזקאל ג', כ"ז). לקחת אודם שיש בו הכשר לפסח. מה יכול להיות!?

מה פירוש "אמצעה של חצר אינו צריך בדיקה"?

ח. מרן בהלכות בדיקה (סי' תל"ג ס"ז) אומר "אמצעה של חצר אינו צריך בדיקה". באמצעה של חצר אם אתה לא יודע אם יש שם חמץ או לא, מספק אתה לא צריך בדיקה. למה? כי אם היה שם חמץ, אכלו אותו העורבים⁹. הם אוכלים את הכל, ולכן לא חוששים לבדוק את זה. ככה הרמב"ם (פ"ב מהלכות חמץ ומצה ה"ד) כותב, ומרן העתיק אותו. מה הכוונה אמצעה של חצר? למעוטי הצדדים, או למעוטי החורים [יש מחלוקת אחרונים בה]. ואני לפי עניות דעתי נראה לי שכל המחלוקת של האחרונים מיותרת לחלוטין. כי בימי הרמב"ם (ויש עד היום) היו קוראים לבית "חצר". למה הבית נקרא החצר? "חוש" בערבית זו חצר, שמשכיבה יש בתים בתים, ובאמצע יש חצר. אם הרמב"ם היה כותב "חצר אינה צריכה בדיקה" היינו חושבים כל הבית לא צריך בדיקה. אז מה צריך בדיקה? אין דין בדיקה כבר! לא ככה, אלא "אמצעה של חצר" אינה צריכה בדיקה. ואמצעה של חצר הכוונה המקום האמצעי שאינו מקורה, ומסביב יש בתים.

כר'גוני מלחוש

ט. פעם בא לי מישהו טריפוליטני¹⁰. לא נתן לי לעבור אחרי ערבית... אמר לי: אל תעבור, "כר'גוני מלחוש" זה מה 'כר'גוני מלחוש? הוציאו אותי מהחצר. איזו חצר? הוציאו אותו מהבית שלו¹¹. אבל חצר בלשון טריפוליטנים (וגם בלשון הג'רבאים) "חוש", "חוש" כולל את הבית כולו. הבתים נמצאים מסביב, ובאמצע אין תקרה, וזה נקרא "אמצעה של חצר". אם יאמר הרמב"ם "חצר לא צריך בדיקה", אז אם כן משמע שלא צריך בדיקה בכלל. וזה לא ככה, אלא רק האמצע של החצר לא צריך, אבל מסביב יש בתים, והבתים צריכים בדיקה. זה הפשט הפשוט. וראיה לדבר, בספר מדרש רבי דוד הנגיד לנכד של הרמב"ם¹² כותב (בסוף עמ' י"ד) שחצר אינה צריכה בדיקה, והוא לא כותב "אמצעה של חצר". וכי הוא חולק על סבו? לא יתכן. אלא חצר שלו זה "אמצעה של חצר" של הרמב"ם. הרמב"ם קורא חצר לכל הבית, ורבי דוד אומר חצר כלשון הגמרא. זה הכל.

על אף שניקו את הבית צריך לבדוק

י. מרן כתב בשלחן ערוך (סי' תל"ג סעיף י"א) "מי שמכבד חדרו בשלשה עשר בניסן, ומכוון לבדוק החמץ לבערו, ונוהר שלא להשאיר שם עוד חמץ, אפילו הכי צריך לבדוק בליל ארבעה עשר". והמשנה ברורה (סי' מ"ה) כותב למה הוא צריך לבדוק? כי מה שהוא עשה בשלושה עשר זה כיבוד בעלמא - טיאטוא בעלמא - אבל אולי נשאר עוד חמץ. ולכאורה לפי זה בימינו כשמנקים עד כלות הנשמה¹³, לא צריך לבדוק בכלל? לא, כולנו בודקים ממה טעמים. הטעם 9. היתה לנו כאן יונה ביום שבת, אנחנו מתפללים תפלת שחרית, והיא עושה קולות כבי, כל הזמן היא בוכה. חשבתי שזה עורב, אמרו לי שזה לא עורב, אלא זו יונה. "מנהמת כיונה" (ברכות דף ג' ע"א). יש פיוט של רבי יהודה הלוי שמתחיל "יונה תקונן על אִמְיָה, ימֵר לבבי לאִמְיָה" - הינה מקוננת על הענפים של האילן, ואני שומע אותה ומקבל צער ומרירות. "בת קול מנהמת כיונה", ויש גם עורבים, אבל הם לא יודעים לשיר כמו היונה, הקול שלהם לא טוב. אומרים "קול עורב, קול ערב"... לא טעם ולא ריח. אם יש חזן שיש לו כביכול קול ערב, אומרים: קול ערב יש לו? זה קול עורב... 10. הוא חשב שאני חולש על העיריה, ועל בג"ץ, ועל המדינה כולה... ככה אנשים חושבים. פעם כשנתמנה אריה דרעי ליו"ר משרד הפנים. אז הוא אמר: "אני מודה למדינה שעשתה אותי יושב ראש שלה... הוא היושב ראש של המדינה? מה פתאום. "יושב ראש של משרד הפנים" (בזמנו). ואני מעולם לא אמרתי שאני יושב ראש, לא יושב ראש ולא יושב רגל... אבל סתם באים. 11. העיריה מצאה עליו משהו שלא שילם כנראה. אמרת לו: יש לך שאלות? תלך לראש העיר. מה אתה רוצה? אני לא ראש העיר. כמה שאני אומר להם שאני לא ראש העיר ואני לא בבא ואני לא כלום, אומרים לא. בידך כל המדינה כולה, אתה מנהיג אותה... לא נכון, אני לא מנהיג אותה! רק לפעמים אני מוציא איזה מנדט אחד או שנים, כשאני מדבר על דבר, ואנשים יש להם אימון במה שאני אומר, וממילא פתאום ש"ס עלתה, אז אומרים שמע מינה שאתה חולש על ש"ס. משוגעים! לא חולש. אני חלש... 12. הרמב"ם לא זכה להביא ילדים כמוהו, יש הפרש גדול מאד בינו ובין הנכדים והבנים שלו, אבל כולם נקראו נגידים. כי הרמב"ם היה נגיד של היהודים במצרים. הרמב"ם נלחם בקראים שבטלו את הטבילה, ואמרו שטבילה לא צריך, ועוד כמה דברים, כל מה שיאמרו חכמים, חולקים עליהם. והרמב"ם נלחם בהם והוריד אותם מכסאותם. כתב עליו הרמב"ן: "מי נתן הבייתוסים לטושים? הלא הרב ז"ל כ'ה עמו והוביש רוכבי סוסים". יש לו אגרת שמשבח את הרמב"ם (נדפסה בספר "כתבי הרמב"ם ח"א אגרת ב'), והוא אומר שם: מי נלחם בצדוקים ובבייתוסים? הרמב"ם. ובנו רבנו אברהם, ונכדו רבי דוד הנגיד, היו נגידים של היהודים במצרים. 13. בחארה צצירה [הרובע הקטן בג'רבא] היה רבי מכלוף עידאן. תלמיד חכם גדול וצדיק גדול. כתב

פְתִיל תְּכֵלֶת, מצוות ציצית בשלמות!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

הגאון רבי שמואל נדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מנחילי תלמידי מרן החזו"א זי"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חלוק בשם פורפור, וה נראה שממנו יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיהי זהה הוא נכון, זה החילוק שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פורפור, כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המפה, לא יסיל ספק בזה.

עדיין מסתפק? הקרא רעם רעם לך סמך סמך שמואל!

כדין. מה הכוונה לא כדין? היו מוכרים אותו, אבל אחרי המכירה לנכרי, בחול המועד פסח, בעל החנות היה מוכר את החמץ כאוות נפשו! זאת מכירה זאת? הוא עושה ממנה צחוק! היה יהודי אחד בתונס שהמשפחה שלו היא עתאל¹⁷, והיו לו חנויות גדולות של קמח וסולת שהם חמץ גמור. ורבי ניסן ע"ה הלך אליו ואמר לו: בוא תחתום על מכירה, וחתם. אחרי שחתם, היו באים בחול המועד גויים לקנות ממנו והוא היה מוכר... הרי מכרת את החמץ לגוי, איך אתה מוכר אותו אחר כך בפסח?! מה אתה עושה?! **לכן אבא וסבא ע"ה היו מצויים לנו לא לקנות חמץ מיד במוצאי החג**.¹⁸ אבל בארץ כמעט כולם מוכרים כדין (במיוחד בבני ברק שהכל נעשה שם על פי ההלכה), מוכרים את החמץ בהשגחת הרבנות. אתה יכול לקנות אחרי פסח סולת וקמח לרוויה, לכן אדם פרטי לא צריך למכור לפני כן, אבל אדם שיש לו חנות, אין מה לעשות [הוא חייב למכור]¹⁹. [ואדם פרטי] מוכר את בליעת הכלים הבלועים מחמץ, או דברים שהם ספק חמץ - אין הכי נמי, תוכל לעשות את המכירה הזאת. זה נעשה מטעם הרב בית חדש, ואחרי כל הדורות הבאים עשו ככה.

אכילת חמץ במוצאי פסח

יד. באים אנשים שנלחמים ב"היתר מכירה" של השמיטה ואומרים: הגר"א לא היה מוכר את החמץ! [וכל שכן להיתר מכירה]. "חכמה עצומה". אבל וכי בעירי של הגר"א לא מכרו חמץ?! מכרו. רק הוא לעצמו היה מחמיר, ולא היה רוצה לקחת חמץ שמכרו אותו. ובמוצאי פסח הוא היה שולח אנשים לקנות לו [מגוין] בירה שהיא חמץ גמור, לעשות עליה הבדלה. וחיפשו מקור למנהג הזה של הגר"א, ומצאו תרגום יונתן בן עוזיאל (שמות י"ב, י"ח) שאמר: "עד יום האחד ועשרים לחודש בערב" - "ברמשא תיכלון חמיעי" - "בערב תאכלו חמץ". הנה ראה שיש עניין לאכול חמץ במוצאי פסח. הם לא מבינים, תרגום יונתן בא לומר שלא תגיד שכוונת הפסוק עד יום האחד ועשרים לחודש בערב - עד ועד בכלל, שגם בלילה במוצאי פסח לא אוכלים חמץ. לא ככה, אלא "בערב תאכלו חמיעי" [ולא שיש איזה עניין בזה]. המקור של הגר"א הוא לא משם, אלא מקורו מהרמ"א בהלכות הבדלה (סי' רצ"ו סי' ט"ב) שאמר: נוהגים במוצאי פסח לקחת הבדלה משיכר שעורים משום שהוא חביב [אחרי שהיה אסור בימי הפסח]. ומשם לקח הגר"א את המנהג שלו. אבל מי שיש לו ספק אם עבר על החמץ פסח או לא - שלא יקח, ויעשה הבדלה על יין.

"ומתקנים שם תיקון גדול"

טו. בהגדה יש הרבה דברים שאנחנו הגנהו, ואנשים כותבים נגדנו - "ודלא כהמתקנים", "ודלא כהמתקנים", "ודלא כהמתקנים". אבל על כל הגנה רשמנו עליה את המקור שלה, כל הגנה! ויש הגהה שהבאנו עליה תשעה מקורות, למשל: "הן הם יודו ויברכו וישבחו ויפארו וישוררו את שמך מלכנו", וכי יקח "את שמך מלכנו" ונעשה ממנה שירה? לכן "וישוררו" לא אומרים. ככה כתבו תשעה פוסקים - ראשונים ואחרונים (עיין בספר ה' נסי ח"א עמי ש"א). אבל הם אומרים: "ודלא כהמתקנים". את התיקונים שמוצאים חן בעיניהם הם כותבים בשמם, אבל אם אנחנו כותבים תיקון (ואת התיקונים הללו למדנו בילדותנו בגיל 6-7, הם אומרים שלא מתקנים), הם לא בסדר. בעיניהם לחם הביכורים הוא בטלן. הם בטלנים! הם לא יודעים כלום. כל הגהה שעשינו, עשינו על פי האבודרהם ועל פי פוסקים.

"חייב את הקץ"

טז. האבודרהם למשל כתב, לא לומר "שהקב"ה מחשב את הקץ", כי מחשב את הקץ משמע בהווה, ולא ככה הכוונה, הרי כתוב אחר כך: "לעשות כמו שאמר לאברהם איבינו בברית בין

אני אוכל, הרי אני לא מרוקאי?! אמר לו: נלביש אותך כובע של מרוקאים, תטעם ותברך... הרוויח ברכה. ברוך ה'. (יותר טוב מלום). אבל לא כולם עושים מופלטה, ולכן מי שאוכל כוסכוס, צריך סולת אחרי פסח.
17. יש אחד שהוא ספרן של כל הספרים, ושמו 'אברהם הטל'. מוריד הטל... שם משפחתו לא היה "הטל", אלא היה "עתאל", והוא הפך את המשפחה ל"הטל", כדי שיראה עברי מודרני.
18. סבא היה מחכה שלושה ימים (ונמשך לאכול מצות וישברו לנו את השיניים... שישברו, מה נעשה?!), אבל אבא אמר לנו שגם אחרי שלושה ימים אסור. כי כל לחם שאתה קונה, אפילו בחנויות של גוים הוא אסור מדין חמץ שעבר עליו הפסח, כי הם היו לוקחים את הקמח והסולת מהיהודי הזה. עד שחיפש ומצא מקום אחד של נוצרי שהוא מוכר קמחים, והוא לא היה לוקח את הסולת מעתאל, אלא לקח אותה משל גויים. אז היינו מכתמים את הרגלים (אז הייתי בריא. והייתי יכול ללכת שעות על גבי שעות בשבת לרמת גן ולתל אביב, בשביל לאסוף כסף לשיבה שלנו, מה לעשות?! אין להם פרוטה אחת, ואתה צריך ללכת לפה ושם. ואחר כך "ונשכח כל השבע בארץ מצרים" (בראשית מ"א, ל). יש ספר בשם "אחרון הגאונים בתוניסיה" ושם לא כתבו אפילו מלה אחת על כך שהלכת לערים, וכינתה את רגלי בשווקים וברחובות, באמריקה בצרפת (רק ברוסיה לא הלכתי...), שלא יכתבו, מה איכפת לך? "אכן משפטי אתה" ופעולתה את אלקי". ישעיה מ"ט, ד). וקונים ממנו כמה לחמים עבור יום או יומיים זהו, עד שמגיע יום העצמאות, וקובלנו עצמאות מזה... היינו מפסיקים ללכת אליו. זה לא פשוט.
19. אבל יש כאלה שפותחים את החנות שלהם גם בחול המועד, ושמים את החמץ בתוך המקרר וכותבים "חמץ בפנים". לא כדאי להשאיר חמץ [ככה], לא כדאי!

הראשון, שמינחים עשרה פתיתים¹⁴. דבר שני, אנחנו לא מברכים "על בדיקת חמץ" אלא "על ביעור חמץ". והביעור הוא למחרת ועדיין לא ביערנו. נכון שבדקנו ובדקנו, אבל נשאר עוד חמץ שנבער אותו מחר. והדבר השלישי, שכמה שינקו וינקו עדיין נשאר משהו. בשו"ת תפלה למשה (ח"ד סימן כ"ז) נתן עצה, שישאיר מקום בבית שלא נבדק, ועליו תהיה הברכה "על ביעור חמץ". אבל בשביל מה? אע"פ שבדקנו וניקינו את הכל, עדיין אפשר שימצא משהו¹⁵. הברכה היא על הספק, אולי יש לנו חמץ, אז ממילא יכולים לברך ולעשות הכל.

ברכת שהחיינו בבדיקה

יא. וכמו שאמרנו למעלה יביא פרי חדש ויברך עליו בעל הבית לפני הבדיקה. (הילדים יכולים לאכול לפני כן, לא אכפת לנו). ויברך עליו "בורא פרי העץ" ו"שהחיינו" ויכווין גם על הבדיקה. בחזון עובדיה (פסח עמ' מ"ה) הרב אומר להביא פרי חדש ולהניחו לפניו בשעת הברכה "על ביעור חמץ", ויתחיל לבדוק, ואחרי שיתחיל קצת בבדיקה יברך שהחיינו על פרי חדש, אבל לא פשוט לנהוג ככה (עיין בספר ה' נסי ח"א חלק ה' ש"ת סי' ד), ועדיף כמו שאמרתי. וגם רבי בוגיד סעדון ע"ה אמר ככה (עיין בהגדת "הגיד לעמנו" ח"ב עמ' ט"ז), שעדיף להביא פרי חדש ולברך עליו מתחילה.

מכירת חמץ

יב. יש לנו מכירת חמץ. ומכירת חמץ יסודתה בהררי קודש, זה לא סתם אנשים שחיפשו להתפטר מהמצווה ולמכור את החמץ. כבר בימי הרב בית חדש (סי' תמ"ח) התחילו בעצה הזאת. כי יש אנשים שיש להם חנויות ויש בהם כל מיני חמצים וכל מיני דברים. מה יעשו? ישמירו וישרפו את כולם? לכתחילה מי שיש לו חמץ בעין, לא כדאי להשאיר אותו אצלו. ככה היה אומר רבי נסים כהן זכורנו לברכה נכדו של מורנו הרב רבי כלפון הכהן ע"ה, שאם אתה לא סוחר בחמץ, אין לך מכולת ואין לך שום דבר, אדרבה, אל תשאיר כלום (עיין בספרו שו"ת מעשה נסים ח"א סימנים קע"ה-קע"ז, וח"ג סי' צ"ז). רק דברים שיש בהם ספק חמץ אין הכי נמי (וגם כל מיני קמחים וכדומה שאתה צריך אותם אחרי פסח יכול להיות שאפשר). אבל אם יש לך חמץ ודאי, תגמור אותו לפני פסח.

קניית חמץ במוצאי החג

יג. בחוץ לארץ היינו משאירים שני קילו סולת ומוכרים אותם לנכרי, כדי שאחרי פסח נוכל להשתמש בהם¹⁶. כי בתונס בעוונות לא מכרו את החמץ כמו שצריך, היו מוכרים אותו שלא

ספר על הלכות תערוכת, כשהביאו אותו לרב עובדיה לכתוב עליו הסכמה, כל כך מצא חן בעיניו, עד שאמר: אני לא מחזיר לכם אותו. תחפשו עותק אחר. זה בשבילי, אני אוהב את הספר הזה, יש בו עיון ויושר. והוא העמיד תלמיד חכם גדול - רבי משה כהן דריהם, שחיבר ספר של מאתים דף על פרק ראשון של פסחים! גאון גדול היה.

אז אומרים עליו שאשתו היתה מנקה לפסח יותר מדאי. ככה המנהג של הגר"באים. (אני יודע, אשתי ז"ל גירבית, אמרתי לה: כל מה שאת עושה, הכל בשביל ליל פסח. ובליל פסח את עייפה! רק מתחילים "עבדים היינו", והיא נעשית עבד למטה שלה... לא ככה עושים. בלילה הזה של פסח אנחנו שמחים בו, כל מה שטורחים זה בשביל ליל פסח. לא עושים יותר מדאי). אז הוא אמר לה: אם תמשיכי לעשות ככה, אני אקח חמץ ואבדוק אותו בכלתים, בקירות ובתקרה. עד שתתפכי את התקרה לקרקע וקרקע לתקרה... מה את עושה?! מה השטיות האלה?!

14. על פי הקבלה מניחים עשרה פתיתים (עיין בכה"ח סי' תל"ב אותיות ל-ל"א). אפילו שיש כאלה שאמרו לבטל את המנהג הזה לגמרי, אי אפשר לבטל, אלא מניחים עשרה פתיתים. ולפעמים האשה עושה משחק מחבואים בלעה... כדאי שעשרה הפתיתים יהיו ביחד, לא לפזר אותם בעשרה מקומות. אם מפזרים אותם, אחר כך אומרים: מצאנו את כולם ואחד לא נמצא. כתבו סיפורים כאלה, פעם אמרו שהיו עושים עשרה פתיתים כנגד עשרת בני המן. ומצאו את "פרשנדתא", "דלפון", "אספתא", "פורתא", "אדליא", "אריתא", "פרמשתא", "אריסי", "ארידי", "ויוזתא" לא נמצא. מסכן, ויזתא הזה התחבא... אחרי השואה באו לבית, וראו שהבית נשרף כולו ומצאו שם את הפירור הזה של ויזתא... לא עושים ככה! שמים את כל הפירורים ביחד עטופים בניילון או בנייר, ושמים אותם באחד משלושה מקומות מאחורי הדלת, "זאתר הדלת והמוזזה שמת זכרון" (יש פסוק כזה בישיעה ב"ח). והבעל יחפש ויחפש.

א. 15. פעם ביום ערב פסח, אחרי שכבר ניקו את הכל, מצאנו בפר"ד - שנבדק לפסח - גלידה שקנו לכבוד יום ההולדת שלי. (אני נולדתי ב"ג בניסן, וקנו לי לכבוד יום ההולדת גלידה). והגלידה הזאת אין עליה הכשר לפסח, ומצאו את זה בערב פסח אחרי חצות. אמרתי להם שזרקו את הכל. אולי זה כשר לפסח ואולי לא, לא לעשות ככה.

16. כי צריכים כוסכוס, אי אפשר לחיות בלי כוסכוס... כתוב בגמרא (חולין מ"ד ע"ב) על יחזקאל הנביא שאמר "לא אכלתי בשר כוס כוס מעולם". מי אמר שיחזקאל לא אכל כוסכוס? אבל ואכל... "כוס" של הגמרא פירושה "תשחוט", "כוס כוס" פירושו "תשחוט תשחוט". והכוונה היא לתרנגולת מסוכנת שעומדת למות, ואומרים לשחוט: תשחוט אותה מהר לפני שתמות. זהו מה שהוא אמר "לא אכלתי בשר כוס כוס מעולם" - לא אכלתי בשר של עוף מסוכן, זה הכל. מי אמר לך שיחזקאל לא אכל כוסכוס? אולי הוא גם אכל?! אז רוצים לאכול את זה מיד אחרי פסח, כמו שהמרוקאים עושים במוצאי פסח חלב ומופלטה וכו'. (פעם ארבע דרעי אמר לשמעון פרס: אתה חייב לאכול מופלטה. אמר לו: איך

למסירת שמות התקשרו:
08-6727523
שלחו הודעה או במספר נדדים פלום

לבקשת רבים ותועלת הציבור

תיקון כרת

והוצאת עין הרע

כל שם עלות 120 ₪

תיקון נפטריים

כל שם עלות 120 ₪

כל אחד ואחד יתן בעין יפה לקופת החסד "תמכין דאורייתא"

כ. עכשיו יש לנו שתי דקות לדבר על קופת החסד "תמכין דאורייתא". יש שלשה רבנים שמופקדים על כך, שלשה תלמידי חכמים גדולים - הרב דוד עידאן ראש הכולל, הרב יעקב כהן והרב אליהו מאדאר. שלושתם עושים את החלוקה לאברכים. יש שם 900 נפשות²¹, (בסניפים של כסא רחמים כאן ובמקומות אחרים). כל אחד ואחד יתן בעין יפה. כתוב כאן ככה: "קופת החסד תמכין דאורייתא" שעי' כולל אברכים כסא רחמים. ניתן להעביר בהעברה בנקאית (מסתמא יפרסמו את זה עוד פעם בשבוע הזה) טלפון: 055-6763536. ומי שיתן למעלה מ-720 שק"ל ברכה מיוחדת". ואני ראיתי בנסיון, מי שנותן - ממכיל את כספו, פי שניים ופי עשרה. אבל מי שהוא לא נותן והוא מתקמצן²² - מן השמים יתקמצנו לו. מי שיתרום לצדקה לעניים לחג הפסח הקב"ה משלם לו כל טוב, משלם לו ויתן לו הכל²⁴. כל אחד מכם חולם הלילה שיהיה רוטיילד, או יהיה ביל-גיטס... אז מי שיתן לתורה - התורה משלמת ונותנת. 720 זה כמנין חסד כפול עשר, (ואפשר לשלם בעשרה או בחמשה צ'קים או בבת אחת), ובזכות זה הקב"ה ישלם לו ויכפיל את שכרו.

ליל הסדר חשוב עד מאד

כא. ליל הסדר חשוב עד מאד. פעם בא אלי אחד אברך, ואמר לי שיש לו בת חולה מסוכנת, והיא נמצאת בתל השומר, והוא לא יודע אולי בליל פסח תמות. ושאל אותי: מה אעשה?
 21. לא 900 אברכים, אלא יש 120 משפחות. יש בכל משפחה בממוצע שבע נפשות וחצי, שבע וחצי כפול 120 יוצא 900. איך אפשר שיהיה במשפחה שבע "וחצי"? זאת אומרת יש משפחות שיש להם למשל עשר נפשות, ויש כאלו שיש להם חמשה. כל שתי משפחות חמש עשרה נפשות, חמשה עשר כפול ששים יוצא 900 נפש.
 22. ורמז לזכור את המספר: 055 - זה נגד עין הרע... 676 - זה שם הו"ה כפול עצמו, (26X6 - 3536).
 "הללו א-ל-ל בקדשו" (תהלים ק"א) הל - 35, לו - 36. ומי שישכח - יקח את העלון בסוף השבוע, ויתן...
 23. פעם לפני שנים רבות, הרב עובדיה אמר באיזה מקום: "ה' צלך על ידי ימינך" (תהלים קכ"א ה'). מהו "צלך"? כמו הצל. והרב הראה בידו: כמו שאם אתה פותח את ידך, הצל יפתח את ידו. ואם אתה סוגר את ידך, הצל יסגור את ידו. ככה לפי מה שאתה נותן אתה מקבל מלמעלה. בא אלי שוטה אחד ואמר לי: מה, הרב עובדיה בידו הכסף? עושה ככה ועושה ככה?! אבל מה אתה רוצה? זאת המציאות!
 24. היה פעם אחד שקראו לו ה' פישל. (אני לא ידעתי מה הכוונה ה'הר", היינו קוראים "מכון ה'רי פישל", וחשבת שזה "הרים של פישל", פישל הזה זכה שיהיו לו הרים וגבעות... אבל לא, השם שלו הוא ה'רי. וראיה לדבר, שיש כאלה כותבים עם ע"ן - הערי, יהודי ששמו ה'רי פישל). ופעם בא אליו רב אחד ואמר לו: תשמע, אנתנו רוצים לעשות מכון על שמך. אמר לו: אני כבר נתתי השנה את כל המעשר שלי, (ואולי נתן גם חומש), אתה רוצה עוד פעם כסף? אמר לו: תשמע, אתה נתן, ואם עוד שנה הבאה לא תראה כסספך הוכפל פי כמה וכמה - נחזיר לך את הכסף. התפלא: מה, ככה? אמר לו: כן, וכתב לו. ובאותה שנה הכסף שלו עלה ועלה!

הבתרים, מתי הייתה ברית בין הבתרים? לפני יציאת מצרים? אז איך אפשר לומר שהוא "מחשב" עכשיו? אלא צריך לומר "חישב את הקץ". ככה כתבנו, ומילדות אבא ע"ה אמר לנו שאומרים "חישב את הקץ".

"לראות את עצמו"

זי. אותו דבר אומרים: "בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים". בספרים כתוב: "להראות את עצמו". מה הכוונה להראות? תראה את עצמך כאילו יצאת? אבל אתה בעצמך לא יצאת! אלא צריך לומר "לראות", לראות את עצמך כאילו יצאת²⁰. זו הגהה של האבודרהם, וכי האבודרהם "קטיל קני באגמא" (שבת דף צ"ה ע"א)? הוא לא קטיל קני באגמא.

"והתיר לנו את הנשואות לנו"

יח. רבנו תם (הובא בר"ן בכתובות דף ב' ע"ב מדפי הרי"ף) בזמנו עשה הגהה בנוסח של הקידושין: "אשר קדשנו במצותינו, וציוונו על העריות, והתיר לנו את הנשואות לנו, ע"י חופה וקידושין". בספרים הישנים לא היה כתוב "והתיר לנו", אלא כתוב: "והתיר את הנשואות". אז בא רבנו תם ואמר: וכי התיר לנו את הנשואות?! אשה שנשואה מותרת לכל אחד?! אחרים יכולים לקחת אותה?! מה פתאום! חס וחלילה. אלא הוא התיר לנו את הנשואות לנו. אפילו שבגמרא (כתובות דף ז' ע"ב) לא כתוב "לנו" פעמיים, "לא לנו ה' לא לנו" (תהלים קט"ו, א)... חייבים לגרום ככה כדי שלא תהיה טעות. שלא יבוא אדם ויאמר: אתה שומע? הרב אומר שהנשואות מותרות, ורק הארוסות אסורות. ולמה דווקא ארוסות? כי הם אותיות "אסורות"... לא עושים ככה.

הדבר ברור מוכרח ואמיתי

יט. אז יש כמה דברים שהגהנו. והדבר ברור מוכרח ואמיתי, והראשונים כתבו אותו. וקל וחומר אם זה מהאבודרהם, שהוא אחד מגדולי הראשונים (אמנם לא מהראשונים ממש, הוא היה בן דורו של הטור, בשנת חמשת אלפים ק). ורוב המנהגים שלנו בתפלה עשויים על פי האבודרהם (ש"ת הרדב"ז ח"ד סי' אלף רע"ט) ומרן כתב בב"י (סי' תכ"ה) שראוי לסמוך על אבודרהם בתפלה כי הוא בקי בהני מילי טובא. אז אדם שמפרסם דברי האבודרהם לא יקבלו אותו?! רבי יוסף זליכה זכרונו לברכה כתב כמה הגהות בהגדה של פסח, ורובם ככולם לקוחים מאתנו, מהאבודרהם וכו', יש לו ספר ש"ת תפארת יוסף (ע"ש סי' ק"ב).

20. בעל ההגדה מביא ראיה, שנאמר "ואותנו הוציא משם". אתה צריך לומר לבן שלך: אנתנו היינו אתמול במצרים. ואם יאמר לך הבן: אבל לא היינו במצרים? תאמר לו: תשמע, אתה זוכר אתמול איפה אלכנו? במדרגות, מחוץ לבית, באיזו פינה... עכשיו יצאנו מזה ואנתנו אולי על שולחן יפה, וזה "לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים".

תתן לתרומה בהעברה בנקאית:
 לפקודת תמכין דאורייתא - ידו יקבץ (ע"י)
 מכון דייסונג סניף 139 מ.ח. 13355 | קוד מזהר: 88345
 אי בטלפון: 055-676-3536

בס"ד

לקראת חג הפסח הבא עלינו לטובה, מוצעת לכיכור הגדה של פסח, במהדורת פאר, ובה חידושים נפלאים שכתב אחיו הגדול של אבי הישיבה רבי בנימין הכהן זצ"ל, הצדיק והחסיד רבי אשר אברהם הכהן זצ"ל, בתוספת ביאור רחב מאת בנו הגדול, הגאון רבי אליהו הכהן שליט"א. בתחילת הספר, מובאים תולדות חייו של הרב המחבר זצ"ל וגם מנבוא מקיף ורחב על כל ענייני חג הפסח, לפי דיני ומנהגי כל עדות ישראל, והכל ערוך בטוב טעם ודעת, בשפה בהירה וברורה. בסוף הספר, מובא מאמר יפה על הנילוס - יאור מצרים.

הגדה נדירה זו (למעלה משלוש מאות עמודים, בנייר כרומו) עכשיו במחיר מבצע מיוחד. אפשר להשיג אצל הנכד בטלפון:

050-6336943 אביחי.

המתים. אמרו לו: אתה מ'גנון? מה אתה עושה? אמר להם: וכי אני מפריע לכם? אמרו לו: טוב, תתלבש טוב כדי שלא יפגעו בך החיידקים והמסטינים ואח"כ נראה אותך... **נכנס שם ומל לך את הערלה, והתינוק התחיל לבכות!** אמרו: מה? התינוק הזה חי ולא מת? טענו בו הרופאים. הרופאים שהיו שם התעלפו, (ככה אמר שם), כי אמרו: חשבנו שהוא מת והוא חי. אמרו לו: מה עשית? אמר להם: לא עשיתי כלום. פשוט יש הלכה שתינוק שמת עושים לו מילה כדי שיקום בתחיית המתים, עכשיו הוא קם בתחיית החיים, לא רק בתחיית המתים... [והוסיף הגאון רבי דוד ברדא שליט"א: ואתו תינוק נולד עם מום בלב, ואחר שרבי אברהם מל את התינוק וקם לתחיה, בדקו אותו הרופאים וראו לתדהמתם שהמום בלב נעלם. אכן ברגע שהסירו את ערלת המילה סרה גם ערלת הלב]. ברגע ועל הסיפור הזה מעידים כל אלה שראו אותו. וכותב המחבר - רבי דוד ברדא מטבריה - שהיום הבחור הזה בן שלושים ושלש בריא אולם, ואין לו כלום! **צריך לדעת שכשאדם מתפלל ועושה מצווה בתמימות ובלו חכמות, נסים גדולים נעשים לו.** "גדולה תורה שנותנת חיים לעושיה" (אבות ד' ז'), "גדולה מילה שנותנת חיים לעושיה", שהשם יזכנו לראות נסים ונפלאות בדור שלנו.

די להפגנות

כד. צריך לבטל את כל המלחמות, המריבות והוויכוחים שיש במדינה הזו. עשו הפגנה על יד הבית של גפני, אמרת: אין דבר, "גפני" בנימטריא "הפגנה"... אבל אחר כך עשו עוד הפגנה בתל אביב, אין לזה גימטריא... ועוד הפגנה באור יהודה. השתגעו? מה קרה לכם. מה קרה לעם המטומטם והסכל הזה שירמייה הנביא אמר עליהם (ה', כ"א): "עם סכל ואין לב"? אם היה להם לב לא עושים הפגנות כאלה. במיוחד שהאויבים מקיפים אותנו מכל עבר, נעשה שלום, ונזכה לגאולה שלמה במהרה בימינו אמן ואמן.

מי שברך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב הוא יברך את כל אלה השומעים כאן דברי תורה, ואלה ששומעים דרך רדיו "קול ברמה", ואלה שקוראים אחר כך בעלון "בית נאמן". ה' יתברך יזכה אותם לראות את בניהם ובני בניהם שומרים תורה ומצוות, ויהיה להם הרבה נחת מזה, וכל הכפירה תתבטל מן העולם. ומלכות הרשעה מהרה תעקר ותשבר ותכלם ותכניעם, וכל העולם ידעו שיש בורא לעולם. העולם לא בא ככה מאלו, יש בורא לעולם ויש מנהיג לעולם. שנזכה לגאולה שלמה במהרה בימינו אמן ואמן..

שבוע הבא השיעור לא בעשר, אלא בתשע וחצי. וסימן לדבר, בפסח מתחילים לומר "מוריד הטל", **טל זה תשע וחצי** (ט - ל)... ואחר כך השיעור יהיה יותר מאוחר בעשר.

להשאיר את הטלפון פתוח, שאם היא תמות יתקשרו אלי? אמרת לי: אל תעשה ככה, מה השיגעון הזה, וכל רגע ורגע הלב שלך דופק? לא, אלא תעשה מהר את ההגדה. תשתה מיץ ענבים שלא תשתכר יותר מדאי, (הוא לא משכר, רק מי שיש לו סכרת יש לו בעיה), ואח"כ תלך לתל השומר, (זה קרוב אליו, הוא גר בבני ברק) ותראה מה שלומה. ואני ואתה נתפלל עליה, השם שלה דבורה בת שרה²⁵. והנה גמרנו את ההגדה, ואחרי שיר השירים אמרת: "יהי רצון מלפניך שתשלח רפואה שלמה לתינוקת בת שנה וחצי (נדמה לי), שמה דבורה בת שרה". אחר כך בא אלי בחול המועד ודבורה בת שרה בידו. אמר לי: היא הייתה בטיפול נמרץ ולכן פחדתי, אבל באותו ערב הוציאו אותה למחלקה רגילה. והיום בחול המועד שיחררו אותה. **צריך לדעת שיש כח בתפלה, כח גדול מאד.**

זכו לבן אחרי 20 שנה אבל התינוק נלב"ע

כב. יש ספר חדש - "המשביר". (כל שנה מוציאים אותו ולזכרו של מרן הרב עובדיה). והביאו שם השנה דברים נפלאים שאירעו לרבי אברהם מימון זצ"ל שהיה מוהל צדיק וחסיד, כתבו עליו דברים מיוחדים. (שמעתי בזמנו שאם יש מישהו שהוא בר מינוגוסס, הוא הולך אליו לילה אחר לילה, והוא לא זז ממנו עד שההוא הולך לעולמו). והנה כתוב שם שהיה זוג שלא היו להם ילדים יותר מעשרים שנה. ואמרו להם: לכו לרבי אברהם. אמרו: מה יעשה רבי אברהם? הרי הרופאים אמרים: אין לנו מה לעשות, הזוג הזה לא יכול להביא ילדים. אמרו להם: בכל זאת תלכו אליו. הלכו אליו ואמר להם: תשמרו וטוהרת המשפחה. אמרו לו: מה זה "טוהרת המשפחה"? אמר להם: תלכו לרב והוא יסביר לכם. והנה אחרי שקבלו עליהם לשמור, האשה נכנסה להריון, ואחרי שנה ילדה בן, ושמחו שמחה רבה מאד. אבל בלידה האשה הייתה מדומדמת ועייפה, כי היו לה ייסורים מחמת שהלידה שלה לא הייתה פשוטה וחלקה. היא ישבה ליד הבן שלה, ובעלה ישב מחוץ למחלקה. אחרי ארבע שעות אמרו לו: הבן שלך בסכנה, אין מה לעשות, הוא ימות. אמר: מה? ככה הרבנים הבטיחו לי? הבטיחו, מה אתה רוצה שנעשה? הם גם בשר ודם. התחיל לבכות והתעלף, והרגיעו אותו בזריקות.

המת התחיל לבכות...

כג. פתאום בא רבי אברהם ע"ה ואמר: רגע, מה עם הבן? אמרו לו: הבן הזה מת. אמר להם: תנו לי להיכנס. אמרו לו: מה, אתה מחיה מתים? אמר להם: אני לא מחיה מתים, אבל יש הלכה (י"ד ס"ו רס"ג ס"ה) שתינוק שמת עושים לו מילה לפני שיקברו אותו, כדי שיקום בתחיית

א. 25. איך אני זוכר את השם שלה? דבורה בת שרה ראשי תיבות **דבש**, שיהיה לה חיים טובים כדבש. ככה הרב חירארי מברך כל אחד: שיהיו חיי מתוקים כדבש ונופת צופים.

בשורה טובה לשוחרי התורה!

לחג הפסח

הגדה של פסח כולל שיר השירים עם תרגום עם פירוש למרן רבי רחמים חי חויתה הכהן זצוק"ל עם הגהות של תלמידו הרה"ג רבי רפאל כציר צבאן זצוק"ל במהדורה חדשה ומתקנת עם הוספות רבות.

לימי ספירת העומר וחג השבועות

חלק א - ביאור על מסכת אבות ודרשות במעלת התורה
חלק ב - פירוש על משל, מגילת רות, וכן אזהרות לחג השבועות

להזמנות:

מוסדות חכמת רחמים: 08-6727523 (שלוחה 6)
בני ברק, חנות ספרים של ישיבת כסא רחמים עזראל 25.

בסיעתא דשמיא

סניף מלא ברכות

נשגב

למאות הלומדים בשיטת "סימנא" לרגל מבחנכם ברבנות הראשית בהצלחה מרובה!

יהי רצון שתמשיכו לעשות חייל בלימוד ובידיעת ההלכה על בוריה ובכל אשר תפנו תשכילו ותצליחו
אנ"ר

בברכת התורה הנהלת המכון

לפרטים והרשמה
03-555-9882

ומגדל חננאל עד

שיבת "לבנימין אמר" מושב ברכיה
בראשות הגאון רבי חננאל כהן שליט"א

מהקרבות לחיינו

חקת¹ עולם לדורותיכם בכל מושבותיכם כל חלב וכל דם לא תאכלו (ויקרא ג, יז).

השתמש בחלב ובדם

עם ישראל צריכים להרבות בתפילה, ולהוסיף תורה ומצוות, כדי שה' יאמר לצרותינו די.

שואל הרב בן איש חי שאלה מעניינת. בכל הקרבות שבפרשתנו ובפרשת צו, מקריבים את החלב והדם על המזבח, בין אם אלו עולה חטאת שלמים או אשם. ונשאלת השאלה: מה מיוחד בחלב ובדם? אמנם הם אסורים באכילה, אבל מה הענין בהקרבתם?

מבאר הרב דבר נפלא מאוד. הקב"ה ברא בגוף האדם את החלב והדם, החלב טבעו לקרר, ואילו הדם טבעו לחמם. ה' עשה זאת כך, כדי שאם חלילה יבוא יצר הרע לאדם ויאמר לו: 'אל תעשה את המצוה הזאת', ישתמש בדם שהוא חם ויעשה את המצוה בזריזות ובהתלהבות, 'כל עצמותי תאמנה ה' מי כמוך' (תהלים ל"ה י'). ומצד שני, אם יצר הרע יבוא לאדם ויאמר לו: 'אם תעשה עביה מסוימת יהיה לך כסף', האדם צריך להשתמש בחלב, לקרר את היצר ולא לשמוע לו. ומתעם הזה כאשר החלב והדם לא עשו את תפקידם כראוי והאדם חטא, אמר ה' להביא קרבן, ואת החלב והדם שלו להקריב על המזבח, להודיעך, שהיית צריך להשתמש בהם ולא השתמשת.

מדוע צריך לרוץ?

במשנה במסכת אבות (פ"ד מ"ב) אומר בן עזאי: 'הוי רץ למצוה קלה כבחמורה'. למה הוי רץ? מה הענין בריצה? אלא בא בן עזאי ללמדנו שהאדם צריך וחייב להזדרז במצוות. לכן כל בוקר בתפילה אנו אומרים: 'הוי עז כנמר וקל כנשר ורץ כצב' (שם פ"ה משנה כ), כדי שנוכח שהיצר הרע רודף אחרי האדם ורוצה להכשילו, ואלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו (סוכה נ"ב ע"ב), לכן צריך לברוח ממנו ולרוץ לעשות מצוות, כדי שהוא לא יעצור אותנו. זה פירוש אחד.

עוד פירוש שמעתי לפני הרבה שנים, פירוש ממש נפלא. בגמרא במסכת שבת (דף ה' ע"ב) לגבי הוצאה מרשות לרשות, מובאת מחלוקת באדם שהוציא חפץ מרשות היחיד לרשות הרבים, ובאמצע עבר דרך כרמלית, כלומר דרך מקום

1. ערך: הרב אלעזר חדאד שליט"א

שהוא רשות הרבים רק מדרבנן. לדעת חכמים חייב כדון המוציא מרשות היחיד לרשות הרבים, ולדעת בן עזאי פטור משום שמהלך כעומד דמי. לדעתו, ההולך כביכול עצר בין הרשויות בכרמלית, ועבר רק על איסור דרבנן ולא דאורייתא, כלומר אדם המהלך נחשב כאילו עומד ברשות שבין הרשויות. לכן בא בן עזאי ואומר: הוי רץ למצוה קלה כבחמורה, אל תלך! כי אם אתה הולך זה נחשב שאתה עומד.

הטעם בהקרבת קרבנות

את טעם הקרבת הקרבנות מבאר הרמב"ן (ויקרא א' ט'): "כדי שיחשוב אדם בעשותו כל אלה כי חטא לאלקיו בגופו ובנפשו וראוי לו שישפך דמו וישרף גופו, לולא חסד הבורא שלקח ממנו תמורה וכפר הקרבן הזה שיהא דמו תחת דמו נפש תחת נפש, וראשי אברי הקרבן כנגד ראשי אבריו". זה לפי הפשט, ובסוף דבריו כתב: "ועל דרך האמת יש בקרבנות סוד נעלם".

פסק הלכה!

אם יצר הרע יבוא לאדם ויאמר לו: 'אל תעשה את המצוה הזאת', ישתמש בדם שהוא חם ויעשה את המצוה בזריזות ובהתלהבות, 'כל עצמותי תאמנה ה' מי כמוך' (תהלים ל"ה י'). ומצד שני, אם יצר הרע יבוא לאדם ויאמר לו: 'אם תעשה עביה מסוימת יהיה לך כסף', האדם צריך להשתמש בחלב, לקרר את היצר ולא לשמוע לו. ומתעם הזה כאשר החלב והדם לא עשו את תפקידם כראוי והאדם חטא, אמר ה' להביא קרבן, ואת החלב והדם שלו להקריב על המזבח, להודיעך, שהיית צריך להשתמש בהם ולא השתמשת.

קמחא דפסחא! מה החלק שלך?

סל מזון 420 ₪

קרטון עופות 260 ₪

ארגז יין 200 ₪

סל מורחב למשפחה ברוכת ילדים 1000 ₪

כל התורמים ששם יוזכר לכריכה ע"י ראש המוסדות מורנו ורבנו הגאון הגדול הרב חננאל כהן שליט"א בערב פסח בנת סריאת סגולת ר' שמשון מאסטרופולי זיע"א

תרומות ניתן להעביר:
בטלפון: (רב קווי/רודישה) 08-6727523
באתר: 1000.org.il
בעמודות נדדים פלוס
בבנק הדואר: ה.ג. 1990 776
ע"ש חכמת החיים
בביט: 0552562454

מגבית קמחא דפסחא

וכל העוזרים
יתברכו להיכלל
בכסא של רחמים
בדין של ר"ה

זכות בני

דן ורבי

מי שתומך באברכים הקב"ה
יברך אותו בכפלי כפליים
ולא ידע מחסור
וצער כל ימיו

Handwritten signature

כל התורם ידע שהוא
שם את כספו
בידיים נאמנות
וגדול שכרו בעולם הזה
ובעולם הבא

Small text and signature at the bottom right of the scroll

אין ספק!

מעות קמחא דפסחא, מעבירים לאברכים עמלי
תורה המוסרים נפשם על לימוד התורה מתוך

דוחק וצער!

ברכה אישית ממרן ראש הישיבה שליט"א

כל התורם 720 ש"ח ומעלה

יתברך מפי מרן ראש הישיבה שליט"א בעת רצון

קופת החסד
תמכין דאורייתא

שע"י מולל אברכים - כסא רחמים

ניתן לתרום בהעברה בנקאית:

לפקודת 'תמכין דאורייתא' - ירך יעקב (ע"ר)

בנק דיסקונט סניף 139 מ.ח. 1667 12355 | קוד מוסד: 38365

או בטלפון: 055-676-3536

בריאות המונים:

הרב דוד עיראן, הרב יעקב כהן והרב אליהו מאדאר שליט"א

ומגדל חננאל עד

שיבת "לבנימין אמר" מושב ברכיה
בראשות הגאון רבי חננאל כהן שליט"א

קרבת כפרה

חקת¹ עולם לדורותיכם בכל מושבותיכם כל חלב וכל דם לא תאכלו (ויקרא ג, י"ז).

הטעם בהקרבת קרבנות

את טעם הקרבת הקרבנות מבאר הרמב"ן (ויקרא א' ט'): "כדי שיחשוב אדם בעשותו כל אלה כי חטא לאלקיו בגופו ובנפשו וראוי לו שישפך דמו וישרף גופו, לולא חסד הבורא שלקח ממנו תמורה וכפר הקרבן הזה שיהא דמו תחת דמו נפש תחת נפש, וראשי אברי הקרבן כנגד ראשי אבריו". זה לפי הפשט, ובסוף דבריו כתב: "ועל דרך האמת יש בקרבנות סוד נעלם".

אולת אדם תסלף דרכו

למדנו מכאן, שאם המצב של האדם לא טוב, הוא צריך לזכור שזו כפרה על עוונותיו מהקב"ה. הבעיה היא, שכאשר קשה לאדם, הוא מתלונן אצל הקב"ה ואומר: "למה עשית לי ככה? למה הפסדת? למה ולמה...". מאשים את הקב"ה! אבל כאשר הוא מצליח, מיד אומר: "אני עשיתי, הכל בזכותי, בלעדי לא היה כלום...". זה טבע האדם, כשהוא למטה הוא שואל שאלות, וכשהוא למעלה חושב שהכל בזכותו. לכן באה התורה ומזהירה: "וזכרת

1. ערך: הרב אלעזר חזקוני שליט"א.

את ה' אלקיך כי הוא הנתן לך כח לעשות חיל" (דברים ח' י"ח). אל תשכח!

על פי זה הסבירו המפרשים את דברי נעמי במגילת רות (א, כ"א): "אני מלאה הלכתי וריקם השיבני ה'". כשהלכתי מלאה זה אני, אבל כשחזרתי ריקם ללא כלום, השיבני ה'. במקום לפשפש במעשינו ולהתעורר אנחנו מפילים את האשמה על הקב"ה.

של מי הארץ?

הגמרא במסכת ברכות (ל"ה ע"א) שואלת: פסוק אחד אומר, 'לה' הארץ ומלואה' (תהלים כ"ד א), הרי שהארץ שייכת לה'. ופסוק אחר אומר, 'השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם' (שם קט"ו י"ז). הרי שהארץ שייכת לבני אדם, אז למי שייכת? מישבת הגמרא: כאן לפני ברכה כאן לאחר ברכה. לפני שהאדם ברך אסור לו לגעת, זה של הקב"ה, אם הוא נוגע הוא גוזל. אבל לאחר שברך יש לו זכות, 'הארץ נתן לבני אדם', הוא יכול לאכול.

אבל של מפרשים לפי דרכנו, שכאשר האדם במצב של "לפני ברכה" - אין לו ברכה בעסקיו, הוא נמצא למטה, הוא אומר: 'לה' הארץ ומלואה', מאשים את הקב"ה! אבל "לאחר ברכה" - כאשר האדם קיבל ברכה מהקב"ה ולא חסר לו כלום, אומר: 'הארץ נתן לבני אדם' - הכל בזכותי, אני עשיתי!

אבל צריך לדעת שזו טעות! צריך ללמוד מדוד המלך, שאחרי שאמר "הארץ נתן לבני אדם", אמר: "לא המתים יהללו יי". האנשים שחשובים כמתים - שאינם מאמינים שהכל מאת הבורא יתברך, אינם מהללים את ה' כאשר טוב להם, אלא חושבים שהכל בזכותם. אבל: "ואנחנו נברך יה מעתה ועד עולם", אנחנו מאמינים בקב"ה, מודים לו בכל מצב, בין לפני הברכה ובין לאחר הברכה. כך הסביר סבא מרן רבי רחמים חי חויתה הכהן זצ"ל בספרו "מגיד דבריו ליעקב" על הגדה של פסח.

קרן הבניין
בניית בית מדרשו של מורנו ורבנו
הרב מאיר מאזוז שליט"א
בעיצומה!!
אל תפספס את הזכות להיות שותף! התקשר עכשיו!

ותף ירי
מסר רבנו 440X12

ותף חכר
מסר רבנו 440X12

ותף כבוד
מסר רבנו 440X12

התחשבו ברכו ע"י פון שליט"א בפתחת ההיכל בשבת
אותיות גדולות ומאירות טינים
בהדויות כים

ותף כונה

- 1. היכל קודש
- 2. חובת תפילה
- 3. חדר לימוד
- 4. לשנת מרן
- 5. חיות
- 6. מיזוב
- 7. חולנות
- 8. תאורה
- 9. מעטת

התחשבו ליישורי בתוך! בנפשי לריבה בפתחת ההיכל יסודו בית הכנסת

החירפות אובדות לצורך התור ג"מ שיעף 46
לתרומות ולפרטים נוספים:
059837206 | 0545672737 | 0586435737

סדר ספירת העומר
שוערי רחמים
תפלות והושענות
לימי העומר

שוחקו רצו של כל בני הגולה
מן רבנו יוסף דיים זצ"ל
עם ואלות טיירות והאמור

תפלות משובות וערבית	מאמר על חובת "תפילות" בגמרא ו"אמור"	לימוד ונגנות לאפשרות שוביעי של פסח	קטעי לירי קטעי לירי סיון שתיקו מרן הגרי"ח זצ"ל	פיסוקים לסיכויא ורמב"ם וחשב"י בסוס
---------------------	-------------------------------------	------------------------------------	--	------------------------------------

מנוחו ומדויות בתפלות הדיות
אותיות גדולות ומאירות טינים
בהדויות כים

מנוחו ומדויות בתפלות הדיות
אותיות גדולות ומאירות טינים
בהדויות כים

עוד אלה ספרים דרי אורי משה:
דא היה אפילו עוד אלה ספרים לקנות אותם!
שכל אחד ספר יסוד את המושב הדת
זהו לא לעוף והבו תבן, אבל מרן זצ"ל ברין שטעמית את האמור...
הכלת שותף ורבינו כ"ל ויסתפיק

לרכישה:
054-8463584

